

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering.
Se mottakerliste nedenfor.

Ref.:
26/00975-3 / 2.2.1

Dato:
09.04.2026

Saksbehandler:
Trine Celius

Tilsynsrapport - tilsyn ved Institutt for energiteknikk (IFE) Radavfallsanlegget 13. mars 2026

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Institutt for energiteknikk (IFE) Radavfallsanlegget 13.03.2026. Det ble avdekket to avvik og ingen anmerkninger under tilsynet. DSA varsler at vedtak om tvangsmulkt på 500 000 kr vil påløpe dersom IFE divisjon Nukleærteknologi (NUK) på Kjeller (IFE NUKK) ikke søker om tillatelse for lagring av avfallet som er plassert i lager som ikke er omfattet av gjeldende tillatelse TU25-03 til Radavfallsanlegget innen fristen 11.05.2026.

DSA avdekket følgende avvik under tilsynet:

Avvik 1: Virksomhetens lagring av avfall er ikke i samsvar med krav i tillatelsen (TU25-03) og regelverk

Avvik 2: Virksomheten har ikke overholdt sin varslingsplikt iht. krav i tillatelsen

DSA avdekket ingen anmerkninger

Om dere har kommentarer til tilsynsrapporten som gjelder faktafeil, ber vi dere sende oss disse innen 24.04.2026. Hvis vi ikke mottar noen kommentarer, anses denne rapporten som den endelige tilsynsrapporten.

Tilsynsrapporten er offentlig og legges ut på våre nettsider www.dsa.no.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr som ble gitt til virksomheten under tilsynet den 13.03.2026. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått ressursbruk vil virksomheten bli ilagt et gebyr på kr 32 300,- for kontrollen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet.

Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra DSA for innbetaling. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang for vedtak om gebyr

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. En eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til DSA. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom DSA tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Varsel om tvangsmulkt

Postadresse *Postal address:*
Postboks 329 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norway

T +47 67 16 25 00
F +47 67 14 74 07

Besøksadresse *Office:*
Grini næringspark 13
1361 Østerås, Norway

dsa.no
dsa@dsa.no

Swift address: UNBANOKK
Bankkonto *Bank account:*
8276 01 00494

IBAN: NO76 8276 01 00494
Org.nr.: 867 668 292

DSA kan som forurensningsmyndighet fatte vedtak om tvangsmulkt for å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller vedtak i medhold av forurensningsloven blir gjennomført. Dette følger av forurensningsloven § 73, jf. forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 3.

For å sikre at IFE NUKK ved Radavfallsanlegget etterlever kravet om å søke om tillatelse etter forurensningsloven § 11 for avfallet som allerede er levert til Radavfallsanlegget og plassert i lager som ikke er omfattet av tillatelse TU25-03, vurderer DSA at det er nødvendig å sette en frist for når en søknad skal være sendt til oss og å vedta tvangsmulkt dersom denne fristen ikke overholdes. Vi ser alvorlig på at Radavfallsanlegget har tatt imot avfall de ikke har tillatelse til å lagre på den aktuelle lagerplassen. Vi ser også alvorlig på at IFE NUKK har ikke søkt om endring av Radavfallsanleggets tillatelse for å lovgjøre lagringen, og at avfallet har vært mottatt og lagret ulovlig opp imot ett år uten at DSA har blitt varslet. Vi minner om at IFE har plikt til å drifte i henhold til regelverket.

Dersom DSA ikke har mottatt søknad om endring av tillatelse til å lagre det radioaktive avfallet ved Radavfallsanlegget senest innen 11.05.2026 varsler vi i tråd med forvaltningsloven § 16 at IFE vil ilegges tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på 500 000 NOK. Kravet vil ilegges 11.05.2026 dersom vi ikke har mottatt søknad om tillatelse til å lagre avfallet innen fristen. Vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. forurensningsloven § 73 fjerde ledd og tvangsfullbyrdsloven § 7-2, og tvangsmulkten vil inndrives umiddelbart av DSA. Tvangsmulktens størrelse er beregnet og fastsatt med utgangspunkt i virksomhetens størrelse og art.

Vi presiserer at tvangsmulkt ikke vil bli ilagt dersom vi innen 11.05.2026 har mottatt søknad.

Kommentarfrist

Hvis IFE NUKK har merknader til forhåndsvarsel om frist med tvangsmulkt, må dere komme med en skriftlig tilbakemelding til DSA innen 01.05.2026. Dersom vi ikke har mottatt tilbakemelding på varselet innen fristen, vil DSA fatte vedtak om frist med tvangsmulkt.

Innledning om tilsynet 13. mars 2026

Direktoratet for strålevern og atomikkerhet (DSA) gjennomførte tilsyn ved IFE NUKKs Radavfallsanlegget 13. mars 2026. Tema for tilsynet var lagring av radioaktivt avfall i form av demontert kraftarm fra Met. lab II. Tilsynet ble gjennomført som et uvarslet halv-dags tilsyn. DSA avdekket to avvik og ingen anmerkninger under tilsynet.

Til stede fra DSA var:

Trine Celius	seniorrådgiver, tilsynsleder
Kjetil Haugstad	seniorrådgiver, kontrollør

Fra IFE NUKK deltok avdelingsleder og rådgiver radioaktivt avfall ved Radavfallsanlegget, avdelingsleder strålevern og fysikk, faggrupeleder miljøovervåking, faggrupeleder strålevern, miljørådgiver og strålevernsjef ved IFE.

Tilsynet bestod av en gjennomgang av de aktuelle forholdene. DSA redegjorde for årsaken til at vi så behov for å gjennomføre tilsynet og at vi ønsket en befaring av den aktuelle lagringsplassen.

Tilsynet var hjemlet i forurensningsloven §§ 48, 50 og tillatelsen (TU25-03) punkt. 9 Tilsyn.

1. Aktuelt regelverk

- Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift 1. november 2010 nr. 1394 om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall (forskrift om radioaktiv forurensning og avfall)
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse TU13-36-2 (Tillatelsen) etter forurensningsloven for håndtering av radioaktive stoffer Institutt for energiteknikk, Kjeller

2. Bakgrunn, omfang og gjennomføring

Bakgrunnen for tilsynet var at DSA er godt kjent med at IFE NUKK har installert en ny kraftarm på Met. lab II (august 2025), og informasjon som fremkom under DSAs besøk til IFE Kjeller 24. februar om at den gamle demonterte

kraftarmen var levert til Radavfallsanlegget. For DSA var det i forkant av tilsynet usikkerhet knyttet til hvor på Radavfallsanlegget kraftarmen, som nå er å regne som radioaktivt avfall, var lagret.

Tilsynet bestod av et oppstartsmøte der det ble gitt informasjon om saken og om hvordan DSA ønsket å gjennomføre tilsynet, med intervju, dokumentgjennomgang og en befaring. Tilsynet ble avsluttet med et sluttmøte på Teams mandag 23. mars 2026 hvor det ble informert om funn, tilsynsrapport, gebyr og videre oppfølging.

Liste over dokumenter som ble gjennomgått som en del av tilsynet er listet i vedlegget til tilsynsrapporten.

Tilsynet ble gjennomført som en del av DSAs oppfølging av flere ulovligheter knyttet til ny kraftarm på Met. lab II på IFE NUKK, inkludert avhending av radioaktivt avfall. DSA viser her til vår tilbakemelding på sikkerhetssjefsnotatet om stans i bruk av ny kraftarm saks nr. 25/03101-5 datert 02.02.2026.

3. Generelle inntrykk/(hovedinntrykk)

DSA fikk informasjon om at av IFE NUKK var klar over at lagringen av kraftarmen på den aktuelle lagerplassen var et brudd på Radavfallsanleggets tillatelse (TU25-03) etter forurensningsloven til radioaktiv forurensning og håndtering av radioaktivt avfall, men at de likevel hadde besluttet å avhende avfallet fra utskiftningen av kraftarmen på Met. lab II til Radavfallsanlegget allerede i mars/april 2025.

Radavfallsanleggets avdelingsleder redegjorde for saken i forhold til mottak og lagring av det radioaktive avfallet. Det hadde blitt opplyst, før avfallet ble levert fra IFE NUKK til Radavfallsanlegget, at lagringen ikke var i tråd med tillatelsen etter forurensningsloven da den valgte lagerplassen ikke er del av Radavfallsanleggets lagerområder (iht. vedlegg 1 i TU25-03). Det ble videre informert om og lagt frem dokumentasjon på at en avgjørelse om å flytte avfallet fra Met. lab II og levere det til Radavfallsanlegget ble tatt i IFE NUKKs ledergruppe med dissens.

Under tilsynet ble det redegjort for at både transporten fra Met. lab II til Radavfallsanlegget og selve lagringen var blitt risikovurdert før avfallet ble flyttet til lagerplassen. Avfallet var deklartert, ferdig pakket iht. Radavfallsanleggets avfallsakseptkriterier i stålkasser før transporten ble gjennomført. Videre ble det informert at hendelsen var avvikhåndtert i virksomhetens avvikssystem BETTER. Avfallet ble hentet av personell fra Radavfallsanlegget og deretter plassert i lageret. Det ble redegjort for, både muntlig og i dokumentform, at måling av stråling var utført i forbindelse med plassering i lager. All etterspurt informasjon ble dokumentert skriftlig.

DSA ser alvorlig på at IFE NUKKs ledelse med forsett valgte å gå i brudd med gjeldende regelverk og tillatelse, at DSA ikke ble varslet om forholdene og at det ikke ble iverksatt noen prosess i forkant for å søke om endring i tillatelse slik at lagringen av dette avfallet kom inn i lovlightet.

4. Funn under tilsynet - avvik og anmerkninger

4.1. Definisjoner

Avvik – manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkninger – forhold som er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Kommentar – benyttes for å forklare eller underbygge avvik eller anmerkninger.

4.2. Avvik

Avvik 1: Radavfallsanleggets lagring av radioaktivt avfall er ikke i samsvar med krav i tillatelsen og regelverk

Hjemmel: Tillatelsen (TU25-03) punkt 5.1 *Spesifikke krav til lagring av radioaktivt avfall* (iht. vedlegg 1)

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 16-5. *Tillatelse til håndtering av radioaktivt avfall*

Forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 5 *Håndtering av radioaktivt avfall*

Kommentarer: **Beskrivelse av krav**

Tillatelsen punkt 5.1, vedlegg 1, sier at virksomheten kun kan lagre radioaktivt avfall i spesifiserte bygg på IFE NUKK sitt område (iht. vedlegg 1 uoff.).

Avfallsforskriften § 16-5 Tillatelse til håndtering av radioaktivt avfall første ledd sier at den som håndterer deponeringspliktig radioaktivt avfall skal ha tillatelse fra Direktoratet for strålevern og atomikkerhet. Videre sier forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 5 Håndtering av radioaktivt avfall at radioaktivt avfall skal håndteres i samsvar med avfallsforskriften kap. 16.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet fikk DSA se referat fra ledermøtet (datert 05.03.2025) hvor avgjørelsen om å transportere avfallet fra Met. lab II til Radavfallsanlegget ble tatt. Det refereres også fra møtet at representant fra Radavfallsanlegget ønsker at stålkassene med avfall forblir i Met. lab II. Det fremgår også at IFE NUKKs avd. VERN støttet flytting av avfallet når risikovurderinger var utført og «det regulatoriske rundt lagringen er på plass». Fremlagt dokumentasjon under tilsynet viser at det var dissens i ledergruppen, som besluttet at det radioaktive avfallet skulle avhendes til Radavfallsanlegget og lagres der ulovlig. Dette fordi lagerplassen hvor dette avfallet nå er plassert ikke er del av Radavfallsanleggets tillatelse (TU25-03).

DSA ser alvorlig på hendelsen. Det går fram av dokumentasjon som ble lagt fram under tilsynet at de to stålkassene med radioaktivt avfall fra Met. lab II ble transportert til Radavfallsanlegget allerede i slutten av mars 2025, som er nærmere et år før tilsynet fant sted. Fra referatet fra ledermøtet går det frem at prosess med miljørisikovurdering av lagringen og et underlag for søknad om mellomlagring av den demonterte kraftarmen skulle på plass umiddelbart. DSA har imidlertid enda ikke mottatt noen søknad om tillatelse til lagring av avfallet, men ble forevist en risikovurdering av lagringen under tilsynet. En risikovurdering av selve transporten fra Met. lab II har ble sendt til DSA i etterkant av tilsynet.

Det går frem av dokumentasjonen som ble forevist under tilsynet at ledergruppen bevisst har tatt en beslutning om å utføre transport av radioaktivt avfall fra Met. lab II til Radavfallsanlegget i strid med tillatelsen for å muliggjøre ferdigstillingen av installasjonen av ny kraftarm i Met. lab II, som for øvrig heller ikke ble gjort i tråd med kravene i regelverket og derfor er ulovlig.

Avvik 2: Radavfallsanlegget har ikke overholdt sin varslingsplikt iht. krav i tillatelsen

Hjemmel: Tillatelsen (TU25-03) punkt 10.2 *Beredskap og forebyggende tiltak*
Tillatelsen (TU25-03) punkt 10.4 *Varsling ved ulykker, uhell og unormale hendelser*

Kommentarer: Beskrivelse av krav

Punkt 10.2 i Tillatelsen sier blant annet at dersom det som følge av unormale driftsforhold eller andre grunner oppstår fare for økt radioaktiv forurensning, skal virksomheten så snart som mulig sende DSA opplysninger om endringer av betydning for akutt forurensning eller i forutsetningene for DSAs tillatelse, og iverksette korrigerende tiltak i henhold til bestemmelsene i forurensningsloven.

Videre sier punkt 10.4 at virksomheten skal straks varsle DSA om ulykker, uhell og unormale hendelser, inkludert akutt utslipp.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

DSA ble orientert om at den demonterte gamle kraftarmen på Met. lab II var blitt transportert til Radavfallsanlegget under et besøk og en befaring på IFE 24.februar 2026. Under befaringen ble det orientert om installasjonen av ny kraftarm på Met. lab II, og at dette hadde resultert i en del radioaktivt avfall som var avhendet til Radavfallsanlegget. Det ble ikke orientert om når dette fant sted, men DSA er kjent med at kraftarmen ble installert i 2025. Dokumenter lagt fram under tilsynet viser derimot at prosessen med å flytte de to stålkassene med radioaktivt avfall fra Met. lab II til Radavfallsanlegget ble vedtatt på et ledermøte allerede 05.03.2025. DSA ser alvorlig på at dette ikke ble varslet til oss tidligere og at vi først får kjennskap til denne saken nærmest ved en tilfeldighet nesten et år etter at det er tatt en beslutning om å flytte det radioaktive avfallet, og dermed drifte i brudd med krav i gjeldende tillatelse.

5. Andre forhold

DSA ser alvorlig på at IFE NUKK ved Radavfallsanlegget ikke har søkt DSA om endring i tillatelsen etter forurensningsloven for å lovliggjøre lagringen av de to stålkassene som omfatter den demonterte kraftarmen. Dokumentasjon som ble lagt fram under tilsynet viser at avgjørelsen om å avhende avfallet til Radavfallsanlegget ble tatt allerede i mars 2025. På det tidspunktet var søknad om ny tillatelse for IFE NUKKs Radavfallsanlegg under behandling hos DSA og det ville vært fullt mulig for IFE NUKK å kontakte DSA angående saken med en forespørsel om det var mulig å sende en oppdatert søknad som inkluderte lagerplass for den demonterte kraftarmen. Radavfallsanlegget sin tillatelse (TU25-03) trådte i kraft 16. september 2025 som er et halvt år etter at det radioaktive avfallet ble avhendet til Radavfallsanlegget.

Det ble opplyst i forbindelse med spørsmål om avfallsplan for de to stålkassene som ble levert til Radavfallsanlegget at IFE NUKK planlegger å søke om endring av tillatelsen (TU25-03) for å inkludere lagerplassen i tillatelsen. For videre for håndtering av avfallet er planen at ved ferdigstilling av Lagerbygg 3 så vil lagerplass i Lagerbygg II frigjøres slik at de to stålkassene da kan flyttes dit. Videre ble det opplyst at det fortsatt er radioaktivt avfall (tilsvarende en stålkasse) fra demonteringen av kraftarmen i Met. lab II. Radavfallsanlegget ønsker ikke å ta imot dette avfallet og har ikke gjort stålkasse tilgjengelig for lagring av avfallet. IFE NUKK har opplyst at avfallet ikke er i veien for aktivitetene i Mat. lab II slik at avfallet kan bli lagret der til eventuell lagerplass er tilgjengelig.

DSA minner om årlig leveringsplikt for radioaktivt avfall jf. avfallsforskriften kap. § 16-7 *Leveringsplikt* og at lagring av radioaktivt avfall på andre lokasjoner på IFE NUKKs område på Kjeller også må omfattes av tillatelse fra DSA.

6. Oppfølging etter tilsynet

IFE plikter å rette avvikene og må søke om endring av tillatelse TU 25-03 slik at lagringen kommer inn i lovlighet som beskrevet under avvik 1. DSA varsler at tvangsmulkt vil påløpe dersom DSA ikke har mottatt en søknad om endring i tillatelse innen 11.05.2026.

Tilsynet ble gjennomført som en del av DSAs oppfølging av flere ulovligheter knyttet til ny kraftarm på Met. lab II på IFE NUKK. DSA vil vurdere eventuelle andre reaksjoner som ikke er en del av dette tilsynet.

DSA minner om at 1. januar 2026 tråde forurensingsforskriftens §41-1a om overtredelser av forurensingsloven ved radioaktiv forurensing som kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr.

Etter §41-1a kan DSA ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelser som medfører radioaktiv forurensing eller fare for radioaktiv forurensing ved overtredelse på bestemmelsene

- a. [forurensningsloven § 7 første ledd](#),
- b. [forurensningsloven § 7 andre ledd](#)
- c. vilkår i tillatelse gitt i medhold av [forurensningsloven § 11](#)
- d. [forurensningsloven § 20 første ledd](#)
- e. [forurensningsloven § 20 tredje ledd første punktum](#)
- f. [forurensningsloven § 40](#).

Ettersom denne overtredelsen fant sted før 1. januar 2026 har ikke DSA anledning til å sanksjonere denne overtredelsen med overtredelsesgebyr, men benytter anledningen til å informere om anledningen til å ilegge overtredelsesgebyr for eventuelle fremtidige brudd på krav i forurensingsregelverket.

7. Offentlighet i forvaltningen

Endelig tilsynsrapport vil bli lagt ut på DSAs hjemmeside, www.dsa.no, etter at den er oversendt IFE NUKK og Radavfallsanlegget og kommentarfristen har gått ut.

Vi takker for tilretteleggingen under tilsynet.

Med hilsen

Ingeborg Mork-Knutsen
avdelingsdirektør

Trine Celius
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Liste over mottakere:
INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK STI v/ Knut Bjørnar Larsen

Direktoratet for
strålevern og atomsikkerhet

Norwegian Radiation
and Nuclear Safety Authority

Liste over kopimottakere:

INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK STI v/ Sindre Øvergaard

INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK STI v/ Kirsti Marie Øvrebø

Sikkerhetsstab IFE

Vedlegg 1

Oversikt over dokumenter som fremlagt under tilsynet gjennomført av DSA ved IFE avd. Radavfall 13. mars 2026.

Dokumentoversikt

Tilsynet var uvarslet, og alle dokumenter ble lagt fram under tilsynet

- Ledemøtereferat: Ledermøte NUK Kjeller – referat 2025.03.05 (taushetsbelagt)
- Målerapport for strålevern, datert 19.03.2025 (taushetsbelagt)
- Arbeidsordre «Flytting av stålkasser datert 26.03.2025 (taushetsbelagt)
- 2 deklarasjonsskjema (avfallsdeklarering.no) og 2 skjema for intern registrering ved Radavfallsanlegget, datert 10.03.2025
- Skjema for befaring av stålkasser datert 19.03.2025 (taushetsbelagt)
- Miljørisikovurdering for lagring av stålkasser, utført 20-24. mars 2025 (dokument dato 27.05.2025, taushetsbelagt)